

V Bruselu dne 21.8.2013
COM(2013) 594 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Výroční zpráva z roku 2013 o politikách Evropské unie v oblasti rozvoje a vnější pomoci
a jejich provádění v roce 2012**

{SWD(2013) 307 final}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva z roku 2013 o politikách Evropské unie v oblasti rozvoje a vnější pomoci a jejich provádění v roce 2012

Práce na společné budoucnosti založené na odpovědnosti a solidaritě

Evropské unii (dále jen „EU“) byla v roce 2012 udělena Nobelova cena míru za přínos k šíření míru, demokracie a lidských práv v Evropě. Předseda Evropské komise (dále jen „Komise“) José Manuel Barroso ve svém projevu u příležitosti slavnostního předání Nobelovy ceny uvedl tento výsledek do souvislosti s celosvětovou solidaritou a odpovědností: „Jako svěťadíl, který z trosků vybudoval jednu z nejsilnějších světových ekonomik s nejpokrokovějšími sociálními systémy, který je největším světovým dárcem pomoci, neseme zvláštní odpovědnost vůči milionům lidí v nouzi.“

Evropa se tak nachází v centru celosvětových snah o zlepšení úrovně života cestou rozvoje. Jakožto celek je EU i nadále největším světovým dárcem oficiální rozvojové pomoci, jejíž kolektivní výše činila v roce 2012 55,2 miliardy EUR¹. Rok 2012 byl také prvním rokem provádění Agendy pro změnu,² která má zesílit dopad rozvojové politiky EU v oblasti snižování chudoby. Zároveň s tím pokročily také přípravy globálního rámce pro období po roce 2015, ve kterém má EU úlohu klíčového aktéra. EU poskytla rovněž rychlou a rozhodnou podporu v krizových a rizikových situacích, jakými bylo sucho v Sahelu a konflikty v Sýrii a v Mali.

Provádění Agendy pro změnu

Agenda pro změnu, která byla schválena Radou dne 14. května 2012, definuje strategičtější přístup k otázce snižování chudoby a jejím cílem je dosáhnout toho, aby rozvojová politika EU měla ještě výraznější dopady.³ Za tímto účelem navrhuje řadu klíčových změn týkajících se způsobu, jakým je pomoc EU poskytována. Patří mezi ně mj. diferencovaný přístup, který umožní, aby podpora mířila tam, kde je nejvíce potřebná a kde může mít největší dopad, a to z hlediska snižování chudoby; soustředění podpory maximálně do tří oblastí v každé zemi; jasnější zaměření na řádnou správu věcí veřejných, demokracii, lidská práva a udržitelný růst podporující začlenění; rozsáhlejší využívání inovativních způsobů financování; větší soudržnost politických opatření, lepší koordinaci a společný postup ve spolupráci s členskými státy.

Agenda pro změnu je v současnosti již prováděna. V průběhu roku bylo přijato několik sdělení, která se soustředila na jednotlivé dílčí aspekty, jako je „Sociální ochrana v rámci rozvojové spolupráce Evropské unie“⁴, „Kořeny demokracie a udržitelný rozvoj: spolupráce Evropské unie s občanskou společností v oblasti vnějších vztahů“⁵, „Přístup EU ke zvyšování odolnosti: poučení z krizí v oblasti zajišťování potravin“⁶. Evropské rozvojové dny, každoroční akce věnovaná celosvětovým otázkám a rozvojové spolupráci, se zaměřily na ústřední téma Agendy pro změnu: udržitelný růst podporující začleňování a lidský rozvoj.

¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/137320.pdf

² KOM(2011) 637 v konečném znění, 13.10.2011.

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/130243.pdf

⁴ COM(2012)0446 final, 20.8.2012.

⁵ COM(2012)0492 final, 12.9.2012.

⁶ COM(2012)0586 final, 3.10.2012.

Komise v roce 2012 začala ve větší míře využívat kombinací grantových a negrantových prostředků, jako jsou půjčky a kapitálové financování, jejichž spojením lze vytvářet vhodnou směs různých způsobů financování konkrétních projektů. EU zřídila tři nové mechanismy kombinovaného financování určené pro Asii, Karibik a Tichomoří. Granty EU ve výši více než 400 milionů EUR tak ve výsledku umožnily realizaci investičních projektů v přijímajících zemích, jejichž celkový objem odpovídá zhruba 10 miliardám EUR.

Komise také přistoupila ke stanovení celkového rámec vymezujícího pravidla pro vykazování výsledků a k reformě systémů monitorování realizace projektů a programů a systémů podávání zpráv o nich. V roce 2012 bylo v šesti zemích – v Etiopii, Ghaně, Guatemale, Laosu, Mali a Rwandě – dosaženo pokroku v oblasti společného programování EU a členských států. Na Haiti a v Jižním Súdánu bylo společné programování zahájeno již v rámci dřívějšího procesu, jehož cílem bylo zlepšit výsledky a dopady pomoci. Zahájen byl rovněž proces, který má rozšířit společné programování na základě posouzení jeho proveditelnosti ve více než 40 dalších zemích.

Zajišťování potravin a výživy

V roce 2012 nemělo stále ještě 870 milionů lidí přístup k dostatečnému množství potravin. Sdělení o odolnosti, které bylo přijato v říjnu, nastínilo deset nejdůležitějších kroků, které mají vést ke zvýšení odolnosti u nejzranitelnějších skupin obyvatel na celém světě. Patří mezi ně národní strategie odolnosti a plány pro předcházení katastrofám a jejich řešení nebo účinně fungující systémy včasného varování v zemích, kde jsou takové katastrofy častější, či inovativní přístupy k řízení rizik. Tato politika staví na slibných výsledcích iniciativ EU zaměřených na zvyšování odolnosti v oblasti Sahelu a Afrického rohu: Globální aliance pro zvyšování odolnosti v Sahelu (*Alliance Globale pour l'Initiative Résilience*, AGIR Sahel) a Podpora odolnosti v oblasti Afrického rohu (*Supporting HoA Resilience*, SHARE). Cílem obou těchto iniciativ je prolomit prostřednictvím trvalé koordinace humanitární a rozvojové pomoci bludný kruh sucha, hladu a chudoby.

Během tří let přispěl evropský **potravinový nástroj, vybavený prostředky ve výši 1 miliardy EUR**, ke zlepšení životní úrovně více než 59 milionů lidí ve 49 zemích a poskytl nepřímou podporu přibližně 93 milionům dalších lidí. Těmto pokrokům napomohly dva programy: jednak program vakcinace chovného skotu, který umožnil očkování více než 44,6 milionu kusů chovného skotu a program odborné přípravy v oblasti zemědělské výroby pro 1,5 milionu lidí.

Otázka výživy má v rozvojové politice klíčový význam. V roce 2012 se EU zavázala, že partnerským zemím pomůže snížit do roku 2025 počet dětí s nedostatečným růstem nejméně o 7 milionů. V návaznosti na to bylo v rámci tematického programu EU zajišťování potravin poskytnuto prostřednictvím sekretariátu iniciativy Zlepšení stavu výživy (*Scaling Up Nutrition*, SUN) 5 milionů EUR na podporu úsilí jednotlivých států v této oblasti a na zajištění potřebné výživy matek od začátku těhotenství do dvou let od narození dítěte. Do konce roku 2012 se k iniciativě SUN připojilo třicet tři rozvojových zemí, ve kterých žije 59 milionů z celkového celosvětového počtu 165 milionů dětí s nedostatečným růstem. EU měla také aktivní roli na květnovém summitu skupiny G8, kde byla zahájena činnost Nové aliance pro zlepšení potravinového zajištění a výživy.⁷ Na podzim roku 2012 začalo být rovněž připravováno sdělení týkající se zlepšení mateřské a dětské výživy, k jehož přijetí by mělo dojít v březnu 2013.

⁷ Tisková zpráva Komise IP-12-490, 18.5.2012.

Sociální ochrana

Nejzranitelnější příslušníci společnosti bývají až příliš často vyloučeni z účasti na tvorbě bohatství. Pouhých 20 % světové populace má přístup k dostatečné sociální ochraně, což představuje překážku dlouhodobého a udržitelného rozvoje. V srpnu přijala Komise sdělení o sociální ochraně, ve kterém vysvětluje, jakým způsobem může rozvojová spolupráce posílit opatření a systémy sociální ochrany. Obsahuje návrhy zaměřené na podporu partnerských zemí, které se v neposlední řadě týkají zajištění minimální úrovně sociální ochrany a které mají prosazovat a provádět opatření, jež přispějí k tvorbě pracovních míst a nabídce zaměstnání za lepších podmínek, a které rovněž umožní poskytovat přímou podporu EU za účelem řešení problémů, jež jsou příčinami sociální nejistoty. Tyto návrhy byly v souladu s návrhy Agendy pro změnu, které se týkají komplexnějšího přístupu k otázce lidského rozvoje, předloženy poté, co byly konzultovány za účasti široké veřejnosti, a v roce 2013 o nich budou jednat evropští ministři pro rozvoj a také Evropský parlament. EU rovněž vyjádřila svou podporu koncepci sociální ochrany, jejíž úroveň si stanovují dotyčné státy, přispěla k jejímu schválení ve skupině G20 a na Mezinárodní konferenci práce v roce 2012 přispěla též k přijetí Doporučení o minimálních úrovních sociální ochrany.

Podpora zemí v procesu transformace

Společné sdělení nazvané „Podpora EU určená na udržitelné změny ve společnostech v procesu transformace“⁸, které bylo přijato v říjnu, se zabývá otázkou, jakým způsobem může EU pomoci zemím v procesu transformace k tomu, aby jejich transformace byla úspěšná a přinesla trvalé výsledky. Vychází ze zkušeností, které EU získala v procesu rozšiřování, v rámci politiky sousedství a rozvojové spolupráce, jakož i v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) a společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP). Toto společné sdělení představuje řadu konkrétních opatření na to, jak by EU měla zlepšit podporu těchto zemí, tak aby jejich reformy měly trvalé výsledky.

Zajištění udržitelné energie pro všechny

Podpora cílů iniciativy OSN nazvané „Udržitelná energie pro všechny“ (SE4ALL) dostala v roce 2012 významný impuls. Řízení první fáze této iniciativy se ujala skupina na vysoké úrovni, jejímž členem je i komisař pro rozvoj Andris Piebalgs. Cílem této iniciativy je mobilizace vlád, soukromého sektoru a občanské společnosti za účelem zajištění všeobecného přístupu k moderním energetickým službám, zvýšení energetické účinnosti na všech úrovních a zdvojnásobení podílu energie z obnovitelných zdrojů na celosvětové skladbě zdrojů energie.

Komise a dánské předsednictví Rady Evropské unie uspořádalo v dubnu summit EU SE4ALL, kde předseda Komise Barroso představil ambiciózní cíl: rozvojovým zemím bude poskytnuta pomoc, která jim umožní zajistit do roku 2030 přístup k udržitelným energetickým službám pro 500 milionů lidí. Komise přislíbila na opatření spojená s energetickým zajištěním obyvatel subsaharské Afriky 400 milionů EUR v podobě kombinace různých způsobů financování. Do provozu uvádí také nástroj technické pomoci EU, kde je k dispozici 65 milionů EUR, a počítá se i s dalšími více než 75 miliony EUR, které jsou určeny na projekty elektrifikace venkova v regionu AKT.

Díky projektům, které jsou již v regionu AKT financovány z energetického nástroje, by mělo mít lepší přístup k moderním energetickým službám více než 12 milionů lidí.

---

⁸ JOIN(2012) 27 final, 3.10.2012.

Rio+20: na cestě k zelenější ekonomice

Na červnové konferenci OSN o udržitelném rozvoji (Rio+20) zajistila EU přijetí závazků v oblastech, jako je vodní hospodářství, oceány, půda a ekosystémy, důstojná práce, sociální ochrana, energetika, udržitelné zemědělství a zajištění potravin. Na konferenci bylo přijato prohlášení nazvané „Budoucnost, jakou chceme“⁹. Poprvé zde byl vysloven souhlas s tím, že inkluzivní zelená ekonomika je důležitým nástrojem pro dosažení udržitelného rozvoje a snižování chudoby. Uznalo se zde také, že je nezbytné přijmout naléhavá opatření, která umožní řešit problém neudržitelných modelů výroby a spotřeby. Objevila se možnost spolupracovat s celou řadou zemí ochotných rozvíjet politiku zelené ekonomiky jako společnou aktivitu. Bylo rovněž rozhodnuto rozvíjet cíle udržitelného rozvoje, jakož i možnosti strategie účinného financování udržitelného rozvoje.

Plnění rozvojových cílů tisíciletí

Projekty a programy EU přispívají k plnění rozvojových cílů tisíciletí na různých kontinentech a v různých regionech. V celosvětovém měřítku se podařilo v plnění těchto cílů dosáhnout úctyhodného pokroku. Podle nejnovějších statistik, které jsou k dispozici,¹⁰ se světu podařilo již nyní, ještě před rokem 2015, snížit množství lidí žijících v krajní chudobě na polovinu.

Podstatné zlepšení je patrné, pokud jde o přístup k nezávadné pitné vodě, základní školní docházku i celosvětový počet osob nakažených virem HIV, i když i nadále v těchto oblastech přetrvávají rozdíly mezi městem a venkovem. Problémy ovšem zůstávají, zaostávají zejména některé části subsaharské Afriky a země postižené konflikty. Z celosvětového hlediska zbývá ještě mnoho práce zejména v oblasti boje proti hladu, dětské a mateřské úmrtnosti, kvality vody a hygieny.

V roce 2012 byla v rámci iniciativy EU pro rozvojové cíle tisíciletí, v jejímž rámci je k dispozici 1 miliarda EUR, spuštěna řada programů. Cílem této iniciativy je podporovat rychlejší plnění rozvojových cílů tisíciletí v 36 zemích AKT prostřednictvím financování v oblastech, kde plnění těchto cílů zaostává nejvíce a financováním, které je založeno na dosažených výsledcích a poskytováno zemím, které dokázaly podporu úspěšným způsobem realizovat.

Činnost uskutečňovaná v rámci iniciativy pro rozvojové cíle tisíciletí:

Zásobování vodou v opomíjených oblastech Toga

V rámci iniciativy pro rozvojové cíle tisíciletí bylo vyčleněno 16,7 milionu EUR na zajištění zásobování vodou a budování hygienických zařízení v přímořském regionu jižního Toga, kde žije téměř polovina obyvatel a kde je také soustředěno 90 % hospodářské činnosti. Pouze 13 % obyvatel má v této oblasti přístup k nezávadné a čisté pitné vodě, která se čerpá z tradičních vodních zdrojů či pump. Do roku 2016 zde bude vybudováno nebo obnoveno 467 vodních zdrojů a 6 000 latrín a příslušným školením projde 8 500 pracovníků veřejné správy a zúčastněných subjektů. Cílem dvou projektů, které společně organizují UNICEF a německý Červený kříž, je zajistit zdroj pitné vody a hygienická zařízení pro 140 venkovských komunit v tomto regionu a naučit místní rodiny a především děti pravidlům hygieny.

⁹ <http://www.un.org/en/sustainablefuture>

¹⁰ <http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/MDG%20Report%202012.pdf>

Příprava rámce pro období po roce 2015

V roce 2012 začala být aktuální příprava zvláštní akce OSN, na které by měl být (v září 2013) přezkoumán pokrok v plnění rozvojových cílů tisíciletí a obecněji by se také mělo jednat o podobě nového rámce pro období po roce 2015. Práce na sdělení Komise včetně veřejných konzultací byla již zahájena a v červenci byl komisař Piebalgs jmenován členem panelu OSN na nejvyšší úrovni, který je pověřen přípravou rámce pro období po roce 2015. V tomto sdělení, které má být přijato v únoru 2013, budou navrženy zásady, jimiž se bude řídit přístup EU k zastřešujícímu rámci pro období po roce 2015, který má spojovat vymýcení chudoby a udržitelný rozvoj a zahrnovat přezkoumání rozvojových cílů tisíciletí a opatření přijatá v návaznosti na konferenci Rio+20. Rada by tento přístup měla schválit v červnu 2013.

EU ve světě

Největší důraz byl v roce 2012 kladen na řádnou správu věcí veřejných, která je nezbytným předpokladem udržitelného rozvoje podporujícího začlenění. EU využila v souladu s Agendou pro změnu a společným sdělením z roku 2011 nazvaným „Lidská práva a demokracie jako priority vnější činnosti EU – na cestě k efektivnějšímu přístupu“¹¹ celou škálu svých nástrojů pro vnější činnost, které umožňují usnadnit reformy v zemích, které procházejí procesem transformace, aktivně zasahovat v krizových situacích v zájmu zajištění stability a podporovat svobodné a spravedlivé volby. EU přerušila vztahy se zeměmi, které porušují lidská práva, zavedla rozsáhlá restriktivní opatření proti represivním režimům a místo toho svou pomoc poskytuje občanské společnosti a postiženému obyvatelstvu. Tak tomu bylo v případě **Sýrie**, kde zhoršující se humanitární krize a soustavné porušování lidských práv vedlo EU k tomu, že pozastavila svou bilaterální finanční pomoc, zavedla soubor rázných sankcí a svou podporu poskytuje přímo postiženému obyvatelstvu.

Svou spolupráci EU orientovala na celém světě na plnění rozvojových cílů tisíciletí. I přes dobré vyhlídky na dosažení cíle všeobecného základního vzdělání do roku 2015 není zatím pravděpodobné, že by se v **subsaharské Africe** podařilo dosáhnout klíčových rozvojových cílů tisíciletí včas. Nejvážnějšími problémy zůstávají i nadále krajní chudoba, dětská úmrtnost a zdraví matek. Výsledky realizace podpory EU v subsaharské Africe byly v roce 2012 dobré; celková výše přislíbených finančních prostředků dosáhla 4,014 miliardy EUR. Několik zemí své roční cíle překročilo, a to díky tomu, že realizace projektů a programů v nich probíhala lépe, než se očekávalo. Nejvýznamnějším příkladem bylo vyplacení 40 milionů EUR jako tranše na podporu rozpočtu **Malawi** v prosinci 2012, v důsledku pozitivního vývoje v zemi.

V červnu uspořádala Komise konferenci na vysoké úrovni, která se zabývala otázkou trvalého zlepšení odolnosti nejzranitelnějších obyvatel v **sahelském regionu**. Účastníci konference se dohodli na vytvoření partnerství na podporu odolnosti, které bude mít formu iniciativy mnoha zúčastněných stran (AGIR–Sahel, *Alliance globale pour l'initiative Résilience – Sahel*).

Iniciativa AGIR stanovila plán, jak docílit zvýšení odolnosti obětí chronické podvýživy v tomto regionu. Kromě potenciální investice 750 milionů EUR do vybudování sezónních záchranných sítí, bylo rovněž dosaženo konsensu ohledně potřeby investovat do zdravotní péče a dalších oblastí sociální politiky, do fungování trhu s potravinami a zlepšení postavení žen včetně žen pracujících v zemědělství.

Komise rovněž zahájila iniciativu Podpora odolnosti v oblasti **Afrického rohu** (SHARE, *Supporting HoA Resilience*), která doplňuje rozsáhlou pomoc, již EU poskytla zemím

¹¹ KOM(2011)0886 v konečném znění, 12.12.2011.

Afrického rohu postiženým suchem v roce 2011. Cílem této iniciativy je podpořit investice v oblasti obnovy a odolnosti. Byly připraveny plány v celkové hodnotě více než 250 milionů EUR, které mají posílit účast EU v roce 2012–2013. Jejich součástí je podpora rostlinné a živočišné výroby, výživy, zdravotního stavu chovného skotu a zajištění zásobování vodou, jakož i řízení přírodních zdrojů. Komise v rámci iniciativy SHARE podtrhuje, že je třeba klást větší důraz na nížinné oblasti Afrického rohu, které se z větší části kryjí s oblastmi, kde převládá (agro-) pastevectví. Iniciativa SHARE je součástí strategického rámce pro oblast Afrického rohu, který určuje celkový přístup k působení EU v tomto regionu a podporu jeho obyvatel na cestě k dosažení trvalejšího míru, stability, bezpečnosti a prosperity pod vedením odpovědné vlády. K tomuto strategickému rámci přispívá i celá řada projektů rozvojové spolupráce a čtyři probíhající mise a operace SBOP.

V roce 2012 sehrála EU klíčovou roli v **Mali** při zajišťování mezinárodní mobilizace poté, co zde proběhl armádní puč / státní převrat a hrozilo, že moc v severním Mali převezmou teroristické skupiny. EU ve snaze najít východisko z patové politické situace přijala opatření, která umožnila přetvořit armádu, a se souhlasem Rady bezpečnosti OSN vydaným na začátku roku 2013 významným způsobem přispěla k intervenčnímu úsilí afrických a francouzských ozbrojených sil. Za účelem shromáždění podpory na obnovu země uspořádá EU v květnu 2013 dárcovskou konferenci o Mali. Krize ukázala, jak důležitý je komplexní přístup EU a její odhodlání přispívat významnou měrou k obnově, stabilizaci a budování trvalého míru, a to zejména na severu Mali. Nalezení trvalého řešení politické a bezpečnostní krize v Mali je i nadále nezbytnou podmínkou míru a rozvoje v celém Sahelu, je však přitom třeba řešit také otázky týkající se bezpečnosti a rozvoje celého Sahelu.

Vzájemná odpovědnost a sdílený závazek dodržování lidských práv, demokracie a právního státu tvoří jádro **evropské politiky sousedství (EPS)**¹² v její nové podobě, jejíž hlavní snahou je podporovat „pevnou demokracii“. V rámci zastřešujících programů byly vyčleněny finanční částky na další podporu jižního a východního sousedství: program podpory pro partnerství, reformy a růst podporující začlenění (SPRING – *Support for Partnership Reform and Inclusive Growth*) a program integrace a spolupráce v rámci Východního partnerství (EaPIC – *Eastern Partnership Integration and Cooperation*).

Během roku 2012 realizovala EU opatření, jimiž reagovala na Arabské jaro, které propuklo v zemích v našem **jižním sousedství**, přičemž postupovala v souladu se zásadou „více za více“,¹³ která je základem jejího motivačního přístupu koncipovaného tak, aby byli podporováni partneři uskutečňující reformy a budující „pevnou demokracii“. Hmatatelnou podobou této zásady je zastřešující program SPRING, který poskytuje další podporu partnerským zemím, které vykazují skutečnou vůli a pokrok.

Zajištění vzdělání pro vysídlené syrské děti

Vysídleným syrským dětem, které nemohou chodit do školy, je poskytována pomoc v rámci programu EU, jehož rozpočet je 10 milionů EUR. Cílem tohoto programu, jehož realizaci zajišťuje Dětský fond OSN (UNICEF), je zajistit 5 500 zranitelných syrských a jordánských dětí přístup k bezplatnému formálnímu vzdělání v 39 školách na území Jordánska společně

¹² V návaznosti na strategický přezkum EPS v roce 2011 si EU vytkla jako svůj cíl rozvoj vztahů se svými partnery v rámci politiky sousedství a v procesu transformace v jižním Středomoří. Společné sdělení Komise a místopředsedkyně Komise / vysoké představitelky Unie ze dne 25. května 2011 nazvané „Nový přístup k sousedství, jež prochází změnami“ nastínilo novou vizi EPS a navázalo na společné sdělení „Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu s jižním Středomořím“, které bylo přijato dne 8. března 2011.

¹³ Společné sdělení KOM(2011) 0200, 8.3.2011.

s dětmi z hostitelských jordánských obcí a poskytovat jim i další potřebné služby v oblasti vzdělávání. Projekt zajišťuje podporu jordánského vzdělávacího systému na celostátní i obecní úrovni.

Co se týče **východního partnerství**, spolupráce EU podporuje i nadále reformní procesy v partnerských zemích. Důležitým krokem v rámci přípravy budoucí práce bylo květnové společné sdělení nazvané „Východní partnerství: plán do podzimního summitu v roce 2013“.¹⁴ Provádění partnerství v době před vilniuským summitem se bude řídit doprovodnými dvoustrannými a mnohostrannými plány. Z programu integrace a spolupráce v rámci Východního partnerství (EaPIC) byla poskytnuta rozsáhlejší finanční pomoc Arménii, Gruzii a Moldavsku.

Velmi aktivní byla EU v roce 2012 v **Asii**. Konalo se nebývale velké množství schůzek na vysoké úrovni, návštěv a summitů, které vyvrcholily v listopadu devátou vrcholnou schůzkou Asie – Evropa (ASEM Summit) v Laosu. Uspokojivého pokroku bylo dosaženo, pokud jde o rámcové dohody, dohody o partnerství a spolupráci a dohody o volném obchodu s několika asijskými partnery. EU i nadále spolupracovala s regionálními organizacemi. Dohodla nový akční plán se Sdružením národů jihovýchodní Asie (ASEAN), který se zaměřuje na udržitelný rozvoj a růst podporující začleňování v období 2013–2017.

Reformy v Myanmaru/Barmě

EU podporuje významný proces politické a ekonomické transformace, který probíhá v Myanmaru/Barmě a v květnu 2012 pozastavila restriktivní opatření. Komise se nyní plně angažuje v jednání s vládou o rozvojové spolupráci, jejíž hodnota se více než zdvojnásobila a rozšířil se rovněž její rozsah. V únoru 2012 navštívil Myanmar/Barmu komisař Piebalgs a představil balíček opatření, v jehož rámci bude v průběhu dvou let k dispozici 150 milionů EUR, které budou poskytnuty na podporu demokratických reforem v zemi s cílem napomoci udržitelnému růstu a rozvoji, který bude ku prospěchu všech obyvatel země. Základem tohoto balíčku opatření, v jehož rámci bylo na konci roku 2012 přislíbeno již 100 milionů EUR, je stávající podpora zdravotnictví, vzdělávání, obživy, lidí bez domova a budování kapacit státní správy. Místopředsedkyně Komise / vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci Ashtonová formálně otevřela v Rangúnu během své dubnové návštěvy novou kancelář EU a v září zahájila EU proces vedoucí k obnovení systému všeobecných celních preferencí (GSP), který Myanmaru/Barmě pomůže rozšířit vývoz do Evropy. V listopadu 2012 otevřel předseda Barroso při slavnostní inauguraci Myanmarské mírové středisko, které má úlohu pilíře etnického mírového procesu a které obdrželo ze strany EU vstupní finanční podporu.

Afghánistán je i nadále prioritou. V květnu potvrdila Rada dlouhodobý závazek, který má EU vůči této zemi, a přislíbila, že po stažení vojsk v roce 2014 bude přinejmenším zachována stávající úroveň pomoci a že bude podporováno afghánské úsilí o posilování civilní policie a právního státu. Tyto přísliby se staly základem závazků, které EU přijala na mezinárodních konferencích v Chicagu, Kábulu a Tokiu. V roce 2012 dosáhla podpora poskytovaná ze strany EU v oblasti zdravotnictví a sociální ochrany 185 milionů EUR. EU se i nadále zasazovala o fungování právního státu, zejména s důrazem na práci policie. Afghánistán využívá rovněž tematických kapitol podpory, jako jsou lidská práva, občanská společnost a potravinové zabezpečení.

Střední Asie, která je nadále křehkou a zranitelnou oblastí, je pro EU důležitým regionem. Celkové závazky EU v oblasti rozvojové spolupráce v roce 2012 činily 117 milionů EUR.

¹⁴ JOIN(2012)0013 final, 15.5.2012.

Strategie EU–Střední Asie, která byla v roce 2012 přezkoumána,¹⁵ zůstává v účinnosti a Rada pro zahraniční věci uvítala posílení vztahů se středoasijskými státy a potvrdila potřebnost této strategie. Veškeré prioritní oblasti této strategie si podržují svůj význam: lidská práva, právní stát, řádná správa věcí veřejných a demokratizace; mládež a vzdělávání; hospodářský rozvoj, obchod a investice; energetika a doprava; environmentální udržitelnost a voda, boj proti společným hrozbám a problémům. V roce 2012 kladla EU ve své rozvojové spolupráci důraz na vzdělávání, veřejnou finanční správu a investiční nástroj pro Střední Asii (IFCA), jakož i na rozvoj soukromého sektoru a regionální přeshraniční bezpečnost.

Latinská Amerika jako celek dosáhla významného pokroku v plnění rozvojových cílů tisíciletí. Dvoustranná spolupráce EU s Latinskou Amerikou se zaměřila na širokou škálu oblastí, mezi něž patří řádná správa věcí veřejných, boj proti korupci, vzdělávání, klima a biologická rozmanitost a podpora hospodářství.

Vztahy s **karibským regionem** se v roce 2012 soustředily na pokračování a dokončování řady iniciativ, které byly zahájeny v předchozích letech. Prioritou zůstalo vedení a posilování politického dialogu s tímto regionem, uskutečnil se také politický dialog mezi EU a Karibským fórem afrických, karibských a tichomořských států (Cariforum). V roce 2012 byla zřízena karibská investiční facilitata, jejíž fungování bylo oficiálně zahájeno na začátku roku 2013.

Vzhledem ke svým úctyhodným hospodářským výsledkům a stále pevnějšímu a obecněji sdílenému uznávání demokratických hodnot a lidských práv se význam latinskoamerického a karibského regionu pro EU v roce 2012 i nadále zvyšoval. Vzájemné vztahy však byly současně poznamenány znepokojivým trendem uplatňování restriktivních obchodních opatření, jako například omezení udělování dovozních licencí, která zavedla Argentina a která nepříznivě ovlivnila obchodní vztahy.

V roce 2012 došlo také k přijetí společného sdělení nazvaného „Směrem k obnovenému rozvojovému partnerství mezi EU a Tichomořím“.¹⁶ EU posílila své působení v **Tichomoří**. Nejvýznamnější událostí v tomto ohledu byla její účast na 43. Fóru tichomořských ostrovů, které se konalo v srpnu na Cookových ostrovech. Představitelé států tohoto regionu se setkali, aby určili, jaké jsou jejich priority, a aby poskytli cenný vstup, jenž má sloužit jako východisko pro účinnější rozvojovou pomoc. Tématem druhého ministerského setkání EU a Fóra tichomořských ostrovů, které se konalo v červnu, byla bezpečnost, veřejná správa, lidská práva, rovnost žen a mužů, rozvoj, změna klimatu a udržitelné řízení mořských zdrojů.

Navzdory setrvalému a koordinovanému úsilí se v Tichomoří nedaří plnit žádný z rozvojových cílů tisíciletí. V roce 2012 bylo schváleno několik projektů EU, které mají v zemích AKT podpořit plnění těchto cílů a které zahrnují financování z prostředků iniciativy pro rozvojové cíle tisíciletí.

V červnu předložila Komise návrh rozhodnutí Rady o přidružení **zámořských zemí a území** k Evropské unii.¹⁷ V lednu se v Bruselu konalo 10. fórum ZZÚ-EU, kterého se zúčastnili zástupci ZZÚ a čtyř členských států, s nimiž jsou spojeny (Dánska, Francie, Spojeného království a Nizozemska). Na fóru se jednalo o obnovení přidružení a o programech Evropského rozvojového fondu a využívání jeho zdrojů.

¹⁵ 3179. zasedání Rady pro zahraniční věci:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/131149.pdf

¹⁶ JOIN(2012)0006 final, 21.3.2012.

¹⁷ COM(2012)0362 final, 16.7.2012. Návrh je založen na pečlivé analýze stávajícího rozhodnutí, výsledku četných konzultací, politických prohlášeníh Komise, Rady, zámořských zemí a území a členských států a rovněž na externích studiích.

Výhled do budoucna

Rok 2013 bude mít klíčový význam pro jednání o podobě rámce pro období po roce 2015 s tím, že v únoru 2013 by měla Komise přijmout své sdělení „Důstojný život pro všechny: Skoncovat s chudobou a umožnit světu udržitelnou budoucnost“. V červnu 2013 by měly být přijaty závěry Rady k tomuto dokumentu, které konsolidují společný přístup EU k jednání o podobě rámce pro období po roce 2015, což je velmi důležité s ohledem na zvláštní akci OSN věnovanou přezkumu pokroku dosaženého při plnění rozvojových cílů tisíciletí, která se má konat v září 2013. Celkovým cílem tohoto nového rámce pro období po roce 2015 by mělo být to, aby byl do roku 2030 zajištěn „důstojný život pro všechny“, aby byla vymýcena chudoba ve všech svých dimenzích (ekonomické, sociální, environmentální) a aby byla světu poskytnuta udržitelná budoucnost.

Zároveň bude Komise usilovat o otevření veřejné diskuse na téma Evropská zpráva o rozvoji z roku 2013, která má vyjít v dubnu 2013 pod názvem „Období po roce 2015: globální postup pro dosažení udržitelné budoucnosti pro všechny“ a která má být dalším příspěvkem EU k celosvětovému dialogu.¹⁸ Otázka budoucnosti rozvoje bude rovněž tématem Evropských rozvojových dní v listopadu 2013.

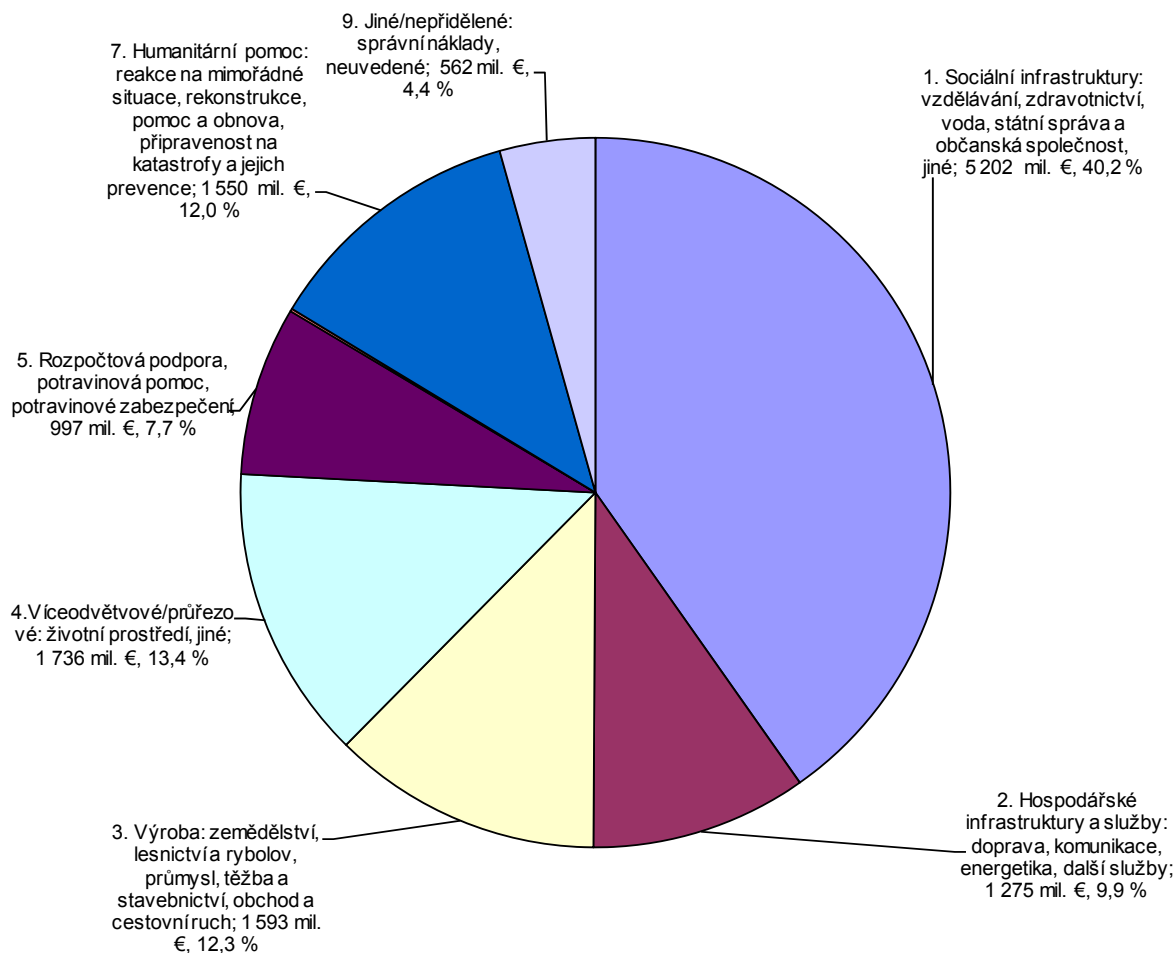
Pokračovat budou jednání Evropského parlamentu a Rady o víceletém finančním rámci (dále jen „VFR“) pro období 2014–2020 a jejich cílem bude dosáhnout meziinstitucionální dohody, která má vést k tomu, aby byla do roku 2013 přijata nařízení o finančních nástrojích. Komise bude pokračovat v provádění Agendy pro změnu, která bude také hlavním tématem, na něž se zaměří tvorba programů v rámci VFR pro období 2014–2020.

Diferenciace začne sice až poté, co budou přijaty nové finanční nástroje, Komise bude nicméně už nyní usilovat o zajištění plynulosti přechodu na nové podmínky partnerství. Zaměří se na dlouhodobou udržitelnost provádění programů v rámci současného VFR.

---

¹⁸ <http://www.erd-report.eu/erd/index.html>

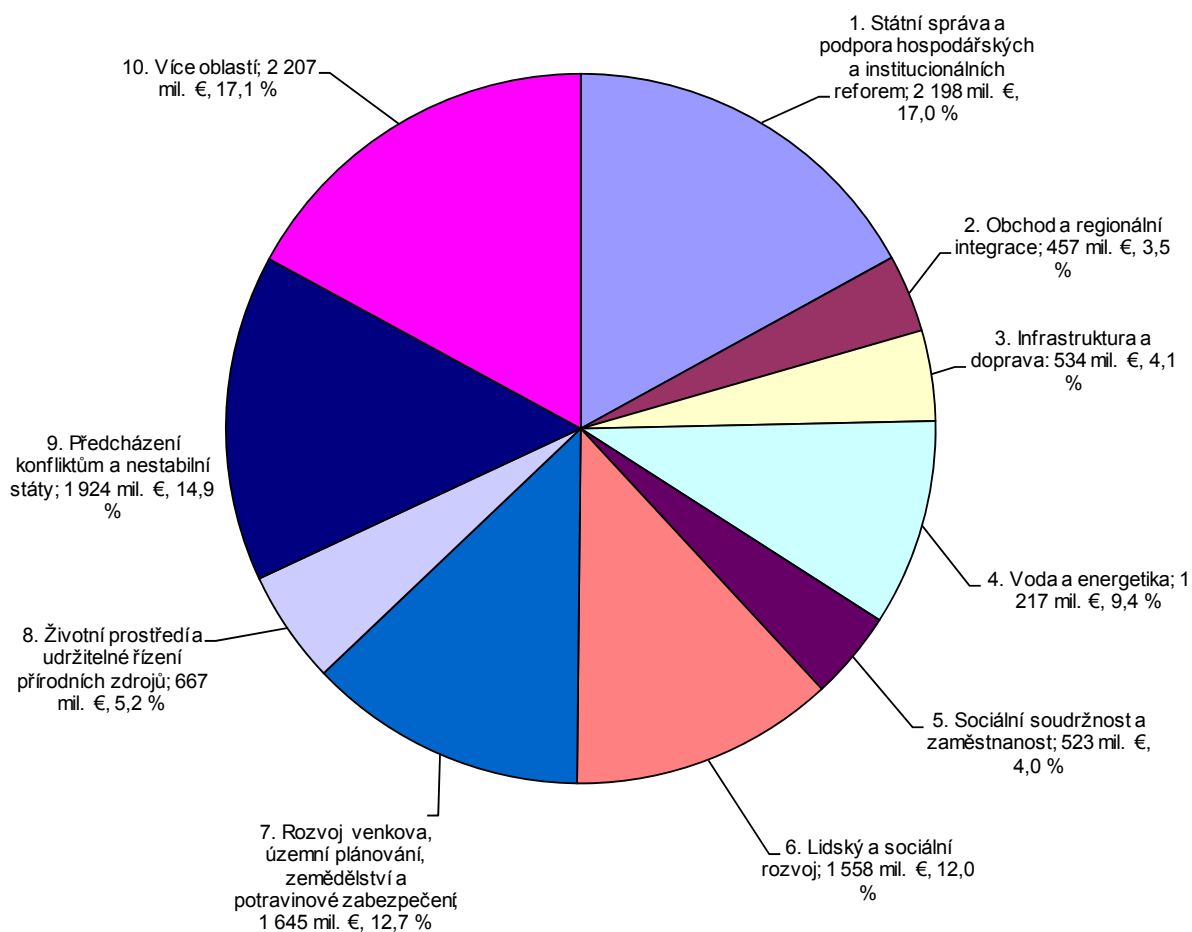
Tabulka 1: Rozdělení podle odvětví

Závazky v roce 2012 v milionech EUR

Prostředky oficiální rozvojové pomoci (ORP) spravované Evropskou komisí

Tabulka 2: Evropský konsensus: oblasti rozvojové spolupráce EU

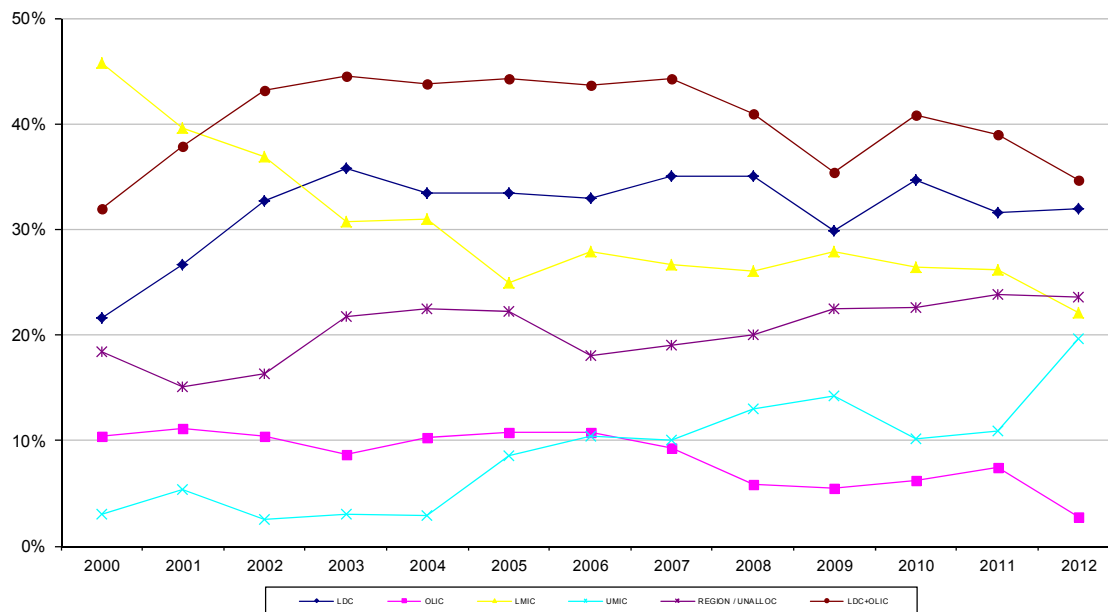

Závazky v roce 2012 v milionech EUR

Prostředky oficiální rozvojové pomoci (ORP) spravované Evropskou komisí

Tabulka 3a: Boj proti chudobě v období 2000-2012

Vyplacené prostředky

LDC: nejméně rozvinuté země

OLIC: jiné země s nízkými příjmy

LMIC: země s nižším středním příjmem

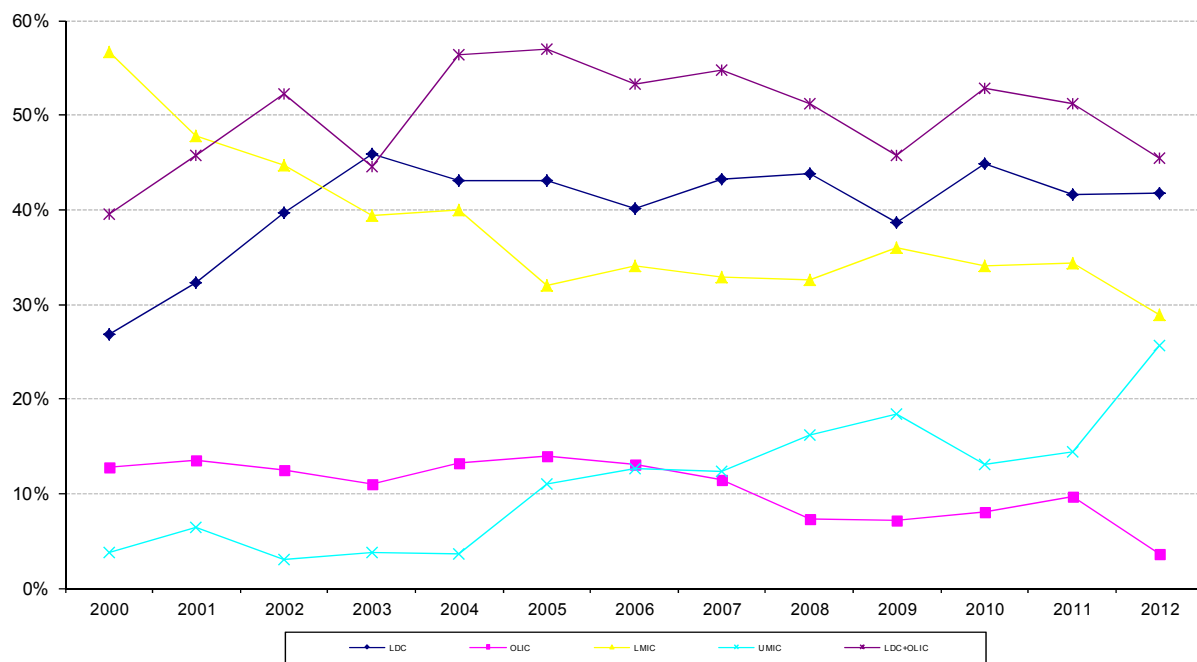
UMIC: země s vyšším středním příjmem

REGION/NEPŘIDĚLENÉ: regionální programy a nepřidělené

Regionálních/nepřidělených programů využívají i nejchudší země LDC+OLIC.

Tabulka 3b: Boj proti chudobě v období 2000-2012

Vyplacené prostředky

LDC: nejméně rozvinuté země

OLIC: jiné země s nízkými příjmy

LMIC: země s nižším středním příjmem

UMIC: země s vyšším středním příjmem

Výpočet tohoto indexu nezahrnuje kvůli harmonizaci jeho formátu s dalšími dárci regionální a nepřidělené projekty.